

מקושר בלב ובנפש

בצפת מציינים בימים אלה עשרים שנה לפטירת הרב אהרן יצחק לייכטר ע"ה, ממחדשי היישוב החב"די בעיר • חבריו מספרים שר' אהרן לקח לליבו את המאורע של ג' תמוז תשנ"ד ולא הצליח להתאושש • קווים לדמותו של חסיד שזכה ליחס מיוחד מהרבי והאיר פנים לכל אדם • וגם: לקט ווארטים שהשמיע באוזני חבריו

מאיר סגל

מאור פנים לכל אדם. הרב לייכטר (מסומן בעיגול) בהתוועדות אצל הרבי

ר אהרן יצחק לייכטר ע"ה נולד בכ"ט תשרי תש"ח בתל אביב, לאביו ר' חיים חנוך העניך מחשובי חסיד לעלוב שהגיע ארצה בשנת תרצ"ג מהעיר וולדובה שבפולין (אביו היה תלמיד חכם עצום ומתמיד וכפי שכנוהו חבריו מאותם ימים "נובהרדוקר חסיד") ולאמו מרת חנה נחמה לבית ירוסלבסקי מברדיטשוב, אחותו של הרה"ח ר' משה ירוסלבסקי ע"ה. בצעירותו למד ר' אהרן יצחק ב"היכל התלמוד" בתל-אביב, ישיבת סלבוקא ואחר-כך בישיבת מיר בירושלים. עם זאת היתה לו עוד מנערותו משיכה עזה לחסידות חב"ד אותה הכיר על-ידי זקני החסידים בתל אביב. הקשר העיקרי לליובאוויטש היה דרך דודו ר' משה ירוסלבסקי, אחי אמו, שזיהה את ה"נשמה החב"דית" שלו וקירבו באופן אישי לתורת החסידות ולרבי. בח"י אלול תשל"א הגיע לראשונה לחצרות קדשינו ומיד התקשר לרבי בקשר פנימי, נשאר ללמוד בישיבה ב-770 בצילא

בתמונה משותפת עם אנ"ש דצפת

איך אפשר ליפול לראש ההר?

שביבים מר' אהרן לייכטר ז"ל מפי הרב יוסף-יצחק שיחי' זלמנוב

א. הגמ' בב"מ (כט, ב) אומרת שמי שרוצה לאבד ממונו - ישכור פועלים ואל ישב עמהם, ואני אומר שמי שרוצה לאבד את לבו - ישכור פועלים וישב עמהם...

ב. הנוהג הוא לומר מקצת שבחו של אדם בפניו, ושלא בפניו אומרים "גאנץ שוואך" [=כל "שבחו", ובאידיש גם: די חלש]...

ג. מרגל בפומי' שהגמרא מספרת בבבא-בתרא (דף ט ע"ב) שירמיה הנביא קילל את אנשי ענתות שיתנו צדקה לבני אדם שאינם מהוגנים. ונשאלת השאלה, מה ענינה של קללה זו? אלא, מסבירים מפרשים: אנשי ענתות היו רשעים ולא היו ראויים שהקב"ה ירחם עליהם, ולכן על ידי שהם יתנו צדקה גם לאנשים שאינם ראויים - הנה מדה כנגד מדה יתן להם ה' למרות שאינם מהוגנים.

הרב לייכטר השתמש בזה כתשובה לאנשים שאינם נותנים צדקה לכל מיני נזקקים בטענה שהם לא ישרים. על כך סיפר שגם אנחנו לא מושלמים, ולכן לא זייק לנו לתת גם לאלו שאינם מושלמים...

ד. היה מלמד אחד עם הארץ גדול, וכשהגיע לפסוק (שלח יד, מד) "ויעפילו לעלות אל ראש ההר" תרגם ויעפילו - און זיי זיינען געפאלען, אל ראש ההר - צום שפיץ בארג, ומיד שאלו תלמידים הרי זו סתירה מיניה וביה - איך אפשר ליפול לראש ההר? עיני המלמד ברש"י וראה שכתוב "ויעפילו - לשון חזק" ומיד הכריז "אתם צודקים, הנה גם רש"י כותב שזה לשון חזק! ('חזק' באידיש=בדיחה)..."

ה. שוב מעשה במלמד עם הארץ שלימד בפרשת שמיני על העופות הטמאים וכשהגיע לשלך (ט, יז) ראה ברש"י "שתרגם אונקלוס ושלינונא", אז הוא תרגם לתלמידים ששלך הוא "א משוגענע פיש" (שלהי=משוגע, נונא=דג), שאל אחד התלמידים: אם כן למה הוא נמנה בין העופות, ענה המלמד: זה חלק מהשגעון שלו שהלך לו בין העופות...

ו. היה פעם מלמד בכפר שלא לימד כמו שצריך, התייעצו ההורים עם הרב והוחלט לפטרו. הגיעו קרובי המלמד לבית הרב והתחננו: אנא אל תנשלו אותו מפרנסתו! יש לו אשה וילדים, ואיך הם יתקיימו? ענה להם הרב: שיהיה מינקת [=שיניק תינוקות]. אמרו לו: אבל זה הוא לא יכול. אמר להם: גם להיות מלמד הוא לא יכול...

ז. פעם אמר: שקרן אמיתי, גם כשאומר 'היפך השקר' - הרייזה גם-כן לא אמת לאמתו... (שמעתי מהרא"א ש' הכהן פרידמן, פעה"ק צפת:)

ח. היתה פעם משאית זבל שעבדו מאחוריו 2 פועלים ואחד מהם היה תפקידו לסמן לנהג שהוא יכול להמשיך לנסוע. פעם אמר השני למישהו: גם אני יכולת להיות המסמן, אלא שאינני מחפש כבוד...

שם עינו ולבו על קשרי ידידות הדוקים עם יהודים מחוגים שונים מכל הזרמים.

ר' אהרן יצחק הצטיין ביראת שמים, כשהוא מקפיד על קביעת עיתים לתורה ושמירת השיעורים היומיים מבלי לאחר בלימודם, ולעיתים אף במוצאי שבת לא הלך מבית הכנסת לביתו להבדלה בטרם שסיים את ג' פרקי הרמב"ם היומי, תוך הקפדה על למוד בעיון.

אחת ההוראות של הרבי, אותן קיים בהידור רב, הוא מבצע "בית מלא ספרים"; מוכרי הספרים תמיד ידעו שכשיוצא ספר חדש - מביאים עותק לר' אהרן לייכטר שיקנה אותו מיד במחיר שיושת עליו, ואכן ביתו היה מלא וגדוש בספרים מכל מקצועות התורה, זאת למרות המצב הדחוק בבית עם 12 ילדים בלע"ה.

ואכן, ידיעותיו בתחומי התורה היו רחבות ובקיאותו בספרים מרובה, אבל גם בזאת, כמו בשאר תחומי חייו, נהג בדרך של הצנע-לכת. בזיכרון כולם חקוקה דמותו שבכל עת מצוא ספר בידו ורגע אינו מבזבז ללא תפילה או לימוד.

במסירות רבה ניהל את קופת 'גמ"ח השמחות' בעיה"ק צפת על-שם הרבנית חיה מושקא ע"ה, שסייע רבות לאנשי הקהילה בהוצאות השמחות שלהם.

עשרות (!) מכתבים קיבל ר' אהרן מהרבי במהלך השנים, בהם זכה לשלל עצות והדרכות וברכות קודש. בחלקם הוסיף הרבי ברכות בכת"ק "להצלחה בעבוה"ק ובכלל", "ולפרנסה כדושי". במכתב אחר הוסיף הרבי "זווג' תי". אגרת קודש נדירה ומפורטת קיבל כבר בגיל 15 (- ראה מסגרת) מהמכתבים האחרונים שקיבל מהרבי נמצא מכתב מכסלו תשנ"ב - ניחומים על פטירת אביו ר' חיים חנוך העניך ז"ל.

לא התאושש מ-ג' תמוז

ר' אהרן לקח מאוד קשה את המאורע של ג' תמוז ה'תשנ"ד; ידידיו אמרו שלקח את האבל באופן אישי ממש ולא הצליח להתאושש מזה. באור ליום רביעי י"ט מנחם אב התמוטט לפתע תוך כדי עבודתו. בשעתו האחרונה נאמרו ליד מיטתו פרקי תהילים לפי הסדר ותוך כדי אמירת הפרק של הרבי, פרק צ"ג, עלתה נשמתו בטהרה. הרש"ז ש' לבקיבקר מציין שכשפינוהו אנשי מד"א ללא הכרה - מצאוהו עם היד על הראש, כנראה להחזיק את הכיפה שלא תיפול...

לאחר חצות הלילה של י"ט מנ"א ה'תשנ"ד זעזעה הבשורה המרה את העיר צפת, משפחתו וידידיו הרבים. ר' אהרן יצחק הלך לעולמו כשהוא בשנתו המ"ז בלבד, והותיר אחריו 12 ילדים כשרק הבכורה נשואה.

כיום כבר הקימו כולם ב"ה בתים חסידיים לתפארת, הלא הם בניו משפחות לייכטר באז'רביג'אן, בכפר חב"ד, בנחלת הר חב"ד ובנתניה. ובנותיו משפחות ובר, פרידמן, רוזנברג, זילבר, דרוק, הגר וריבר כולם בצפת עיה"ק ומשפחת קניג באלקנה, הממשיכים את דרכו של האבא-השווער; עוסקים בתורה, בשליחות ובעבודת החינוך במוסדותיו של הרבי.

הרב לייכטר הובא לנמנוחות בחלקת חב"ד שעל-יד ציון רבי פינחס בן יאיר בעיה"ק צפת ת"ו. ת.נ.צ.ב.ה

חסד וגבורה

שמו של הרב לייכטר היה אהרן יצחק. אהרן - ענינו חסד; אוהב שלום ורודף שלום, כהן איש החסד. יצחק - עניינו גבורה; קו העבודה.

אצל הרב לייכטר ראו ביום-יום את שני הקווים האלה: מצד אחד היה לו את מאור הפנים והחיוך, עם המיילי דבדיותא לשמח את הסביבה. לאידך גיסא, היה תמיד שקוע בספר; 'עסוק' כל הזמן בתורה ועבודה - קו הגבורה.

דמות מופת

זכות גדולה היתה בעיניו להיות בין מחדשי היישוב החב"די בעיר, ואכן היה דמות מופת בקהילה. ר' אהרן התעניין במיוחד במשפחות הצעירות שהגיעו לקהילה וגילה דאגה למצבן הגשמי והרוחני כאחד. רגיל היה לומר שגם לאחר שהמתקרבים באו לבפנים עדיין חובה להמשיך ולסייע לכל אחד.

בכל שבת וחג היו אורחים מסובין בבית משפחת לייכטר. הגיעו הדברים לידי כך שגם כאשר נולד תינוק במשפחה, ימים ספורים לפני חג הפסח, השתדל בכל זאת שיהיו אורחים לליל הסדר. רבים מאלו שהתארחו בביתם שמרו על קשר במשך שנים עם הרב לייכטר והרבנית רינה תבלחט"א, אחת מהם הייתה אשה עגונה קשת רוח שבילתה שבתות רבות וחגים בביתם. בתקופת הבחירות בשנת תשמ"ט, כשחסידי חב"ד פעלו בעד רשימת ג', השפיעו עליה לעשות כרצון הרבי ולהצביע ג' ושעל ידי זה תזכה להיושע, ואכן תקופה קצרה לאחר מכן נמצא הבעל ונתן לה את הגט המבוקש זה זמן רב.

המשך הסיפור הוא, שהאשה נסעה לחו"ל ושנים לא שמעו ממנה, ימים ספורים לאחר פטירתו של ר' אהרן צלצל הטלפון בבית המשפחה, ומעברו השני של הקו הייתה אותה אשה שהתקשרה מחו"ל ולא ידעה על הפטירה הפתאומית. היא בקשה שר' אהרן יתפלל עבור אביה החולה באומרה שהיא בטוחה שהתפילות והברכות שלו מתקיימות משום שהן באות מעומק הלב.

ידידים רבים שעשו את צעדיהם הראשונים בחיי התורה ומצוות בבית משפחת לייכטר הכירו והדגישו את אהבתו ודאגתו הרבה לזולת. בין היתר

עולה לתורה בבית-הכנסת בצפת